

အခန်း (၄)

စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင် လုပ်ငန်းနှင့်
မြေအမည်ပြောင်းကိစ္စ

ဤလုပ်ငန်းစဉ်တွင် အပိုင်း (၃) ပိုင်း ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

၁။ သဘောတူ စရန်ပေးစာချုပ် ချုပ်ခြင်း၊

၂။ မှတ်ပုံတင် ရေစွရိစာချုပ်ကြီး ချုပ်ဆိုခြင်း၊

၃။ မြေအမည်ပြောင်း လျှောက်ထားခြင်း ... တို့ ဖြစ်သည်။

အဆိုပါ လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် သွားရောက်ရမည့် ရုံးများမှာ -

၁။ တရားရုံး၊

၂။ စည်ပင်ရုံး (မြေယာဌာန)

၃။ တန်ဖိုးစစ်ရုံး၊

၄။ မြို့နယ်အခွန်ရုံး၊

၅။ စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင်ရုံး၊ (မြေစာရင်းရုံး)

တို့ ဖြစ်ပေသည်။

တရားရုံး

ကျမ်းကတိသစ္စာပြုလွှာများ လိုအပ်၍ ပြုလုပ်ရမည်ဆိုပါက တရားရုံးတွင် သွားရောက် ကျမ်းကတိသစ္စာ ပြုရပေသည်။

စည်ပင်ရုံး (မြေယာဌာန)

- ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း ကြေညာစာချုပ် ချုပ်ဆိုနိုင်ရန် မြေပုံမြေရာဇဝင်များ သွားရောက်ကူးရမည့်နေရာ ဖြစ်သည်။
- အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ရန် မြေပုံမြေရာဇဝင်များ သွားရောက်ကူးရမည့်နေရာ ဖြစ်သည်။
- စာချုပ်ကြီးချုပ်ဆိုပြီး၍ မြေကွက်အမည်ပြောင်း လျှောက်ထားရာတွင်လည်း သွားရောက်ရမည့်ရုံး ဖြစ်သည်။

တန်ဖိုးစစ်ရုံး

စာချုပ်ကြီး ချုပ်ဆိုနိုင်ရန် စာချုပ်မူကြမ်းတစ်ရပ်ကို ပြုလုပ်၍ တန်ဖိုးစစ်ဆေးနိုင်ရန် သွားရောက်တင်ပြရမည့်ရုံး ဖြစ်သည်။

မြို့နယ်အခွန်ရုံး

တန်ဖိုးစစ်ရုံးက သတ်မှတ်ပေးသည့်တန်ဖိုးအပေါ်တွင် တံဆိပ်
တော်ခွန် ထမ်းဆောင်နိုင်ရန် အခွန်တော်တံဆိပ်ခေါင်းများ သွားရောက်
ဝယ်ယူရမည့်နေရာ ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် ပေးဆောင်ရမည့်အခွန် ပေးသွင်းရမည့်နေရာ ဖြစ်သည်။

စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင်ရုံး (မြေစာရင်းရုံး)

ရေစက္ကရီ မှတ်ပုံတင်စာချုပ်ကြီး သွားရောက်ချုပ်ဆိုရမည့်
နေရာဖြစ်သည်။

(က) မှတ်ပုံတင်ခြင်း

စာချုပ်တစ်ရပ် ချုပ်ဆိုသည့်နေ့ရက်မှ (၄) လအတွင်း မှတ်ပုံ
တင်ရသည်။ (ပုဒ်မ-၂၃)

မလွဲမရှောင်သာသော အကြောင်းကြောင့် အဆိုပါအချိန်အတွင်း
တင်ပြခြင်းမပြုနိုင်ပါက မှတ်ပုံတင်အရာရှိသည် နောက်ထပ် အချိန်(၄)လ
ထပ်မံခွင့်ပြုနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် မှတ်ပုံတင်ခငွေ၏ ဆယ်ဆထက်
မပိုသောဒဏ်ငွေကို ဆောင်ရမည်။ (ပုဒ်မ-၂၅)

စာချုပ်ကိုတင်ပြရာ၌ စာချုပ်တွင်ပါရှိသော မရွေ့မပြောင်းနိုင်
သောပစ္စည်း (သို့တည်းမဟုတ်) ပစ္စည်းအစိတ်အပိုင်း တည်ရှိရာဒေသ
ရှိ မှတ်ပုံတင်အရာရှိ၏ရုံးတွင် တင်ပြရသည်။ (ပုဒ်မ-၂၀) သို့သော်

ပုဒ်မ ၂၉-၃၀ တွင် ခြင်းချက်များ ရှိသည်။

စာချုပ်ကို တင်ပြရမည့်သူမှာ စာချုပ်ချုပ်ဆိုပေးသူ၊ စာချုပ်ချုပ်ဆိုပေးခြင်းခံရသူ၊ စာချုပ်အရ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူ၊ ၎င်းတို့၏ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းခံရသူ၊ ၎င်းတို့က ကိုယ်စားလှယ်စာဖြင့် ခန့်အပ်ခြင်းခံရသူတို့ ဖြစ်သည်။ အခြားသူများ မှတ်ပုံတင်ခွင့်မရှိ။ (ပုဒ်မ-၃၂)

စာချုပ်တစ်ခုကို မှတ်ပုံတင်ပြီးသောအခါ အကျိုးသက်ရောက်သောနေ့မှာ မှတ်ပုံတင်သောနေ့ရက် မဟုတ်။ စာချုပ်ချုပ်ဆိုသောနေ့ရက် ဖြစ်သည်။ (ပုဒ်မ-၄၇) မှတ်ပုံတင်ပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် စာချုပ်ချုပ်ဆိုသောနေ့မှ အစပြု၍ လွှဲပြောင်းခြင်း အထမြောက်သည်။

(ခ) စာချုပ်စာတမ်းအမျိုးအစားအလိုက် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်နှင့်
မှတ်ပုံတင်ခ သတ်မှတ်ချက်နှုန်းထားစာရင်း

စဉ်	စာချုပ်အမျိုးအစား	တံဆိပ်ခေါင်းခွန်	မှတ်ပုံတင်ခ
-	မရွေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းများ ရောင်းချခြင်း	ပစ္စည်းတန်ဖိုး ၅% ရန်ကုန်စည်ပင်သာယာ နယ်နိမိတ်အတွင်း၂% ပေါင်း)	ကျပ် ၅၀၀၀/- အောက် ၁၀၀၀/- ကျပ် ၄% ကျပ် ၅၀၀၀/-အထက် ၁၀၀၀/-လျှင် ၂%
	အပိုင်ပေးခြင်း (ရိုးရိုး)	အထက်ပါအတိုင်း	။
	အပိုင်ပေးခြင်း(ခံဝန်ချုပ်)	ပစ္စည်းတန်ဖိုး၏၂%	။

စဉ်	စာချုပ်အမျိုးအစား	တံဆိပ်ခေါင်းခွန်	မှတ်ပုံတင်ခ
-	ပစ္စည်းလဲလှယ်စာချုပ်	ပစ္စည်းတန်ဖိုး၏ ၅%	။
-	အစုစပ်စာချုပ်	၂၀၀၀ ကျပ်	။
-	ရပိုင်ခွင့်စွန့်လွှတ်စာချုပ်	တန်ဖိုးအပေါ် ၁.၅%	တန်ဖိုးပါလျှင် အထက်အတိုင်း ဖြစ်သည်။ တန်ဖိုး မပါလျှင် ၃၄ ကျပ်
-	ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းကြေငြာစာချုပ်	၂၅၀ ကျပ်	၆ ကျပ်
-	အပေါင်စာချုပ်	ကုန်ပစ္စည်းတန်ဖိုး၏ ၅%	။
-	အငှားစာချုပ်၊ တစ်နှစ်ထက် မပိုလျှင်	ငှားရမ်းခစုစုပေါင်း၏ ၁.၅%	။
	(တစ်နှစ်ထက်ပို၍ သုံးနှစ် ထက်မပိုလျှင်)	ငှားရမ်းခစုစုပေါင်း၏ ၁.၅%	။
	(သုံးနှစ်အထက်)	ငှားရမ်းခစုစုပေါင်း၏ ၅%	။
-	ပစ္စည်းခွဲဝေစာချုပ်	ပစ္စည်းတန်ဖိုး၏ ၁.၅%	။

(ဂ) မှတ်ပုံတင်စာချုပ်များ ချုပ်ဆိုရာတွင်
သတိပြုဖော်ပြရမည့် မှတ်ပုံတင်ကွင်းဆက်များ

မရွေးမပြောင်းနိုင်သော မြေ စသည်တို့နှင့်ပတ်သက်၍ စာချုပ်
တစ်ရပ်ကို မှတ်ပုံတင်ပြုလုပ်ချုပ်ဆိုမည်ဆိုပါက မြေအမည်ပေါက်သူမှ
စ၍ စိစစ်လေ့ရှိပါသည်။

လွှဲပြောင်းပေးမည့်သူသည် မြေအမည်ပေါက်သူဖြစ်ပါက တိုက်ရိုက်လွှဲပြောင်းပေးခွင့် ရှိမည်ဖြစ်သော်လည်း လွှဲပြောင်းပေးမည့်သူ သည် မြေအမည်ပေါက် မဟုတ်ပါက ကွင်းဆက်များ ဖော်ပြရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

(က) လွှဲပြောင်းပေးမည့်သူသည် အမည်ပေါက်သူထံမှ ဝယ်ယူ ပိုင်ဆိုင်ထားသူဖြစ်ပါက ၎င်းဝယ်ယူပိုင်ဆိုင်ထားခဲ့သည့် စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင်ရုံး၏ မှတ်ပုံတင်ထားခဲ့သည့် ရည်ညွှန်းစာကို ဖော်ပြရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(ဥပမာ - ရောင်းသူသည် မြေအမည်ပေါက်သူထံမှ ၁၉၉- - ခုနှစ်၊ စာချုပ်အမှတ် ----- စာချုပ်စာတမ်းများ မှတ်ပုံတင်စာအုပ်အမှတ် -- အတွဲ --- စာမျက်နှာ --- တွင် မှတ်ပုံတင်ထားချက်အရ ပိုင်ဆိုင်လာခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်။) စသဖြင့် ဖော်ပြရမည် ဖြစ်သည်။

အကယ်၍ လွှဲပြောင်းပေးမည့်သူသည် အမည်ပေါက်သူထံမှ နှစ်ယောက်မြောက် ပိုင်ရှင်ဖြစ်ပါက အမည်ပေါက်သူထံမှ ပထမ တစ်ယောက်ထံ ပိုင်ဆိုင်လာမှုနှင့် အဆိုပါ ပထမတစ်ယောက်ထံမှ ထပ်ဆင့်ပိုင်ဆိုင်လာမှုတို့ကို ရည်ညွှန်းဖော်ပြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(ဥပမာ - မြို့ပြမြေယာစာရင်းတွင် ဦးနီ အမည်ပေါက်ပြီး ဦးနီထံမှ ဦးဖြူက ၁၉၉၂ ခုနှစ် စာချုပ်စာတမ်းများ မှတ်ပုံတင်စာချုပ် အမှတ် ----- အတွဲ ----- စာမျက်နှာ ----- တွင် မှတ်ပုံတင်၍ ဝယ်ယူပိုင်ဆိုင်ခဲ့ပါသည်။

ထိုမှတစ်ဖန် ဦးဖြူက ယခု အပိုင်ရောင်းသူသို့ ၁၉၉၄ ခုနှစ် စာချုပ်စာတမ်းများ မှတ်ပုံတင်စာအုပ် အမှတ် --- ၊ အတွဲ --- ၊ စာမျက်နှာ ---- တွင် မှတ်ပုံတင်၍ ရောင်းချခဲ့သောကြောင့် အပိုင် ရောင်းသူမှ ပိုင်ဆိုင်လာခဲ့ပါသည်။) စသဖြင့် ဖော်ပြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အကယ်၍ လွှဲပြောင်းပေးသည့်သူသည် မြေအမည်ပေါက် သူထံမှ အမွေဆက်ခံ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သူဖြစ်ပါက ‘အမွေဆက်ခံပိုင်ကြောင်း စာချုပ်’ ကို ပြုလုပ်၍ ယင်းစာချုပ်ကို စာချုပ်စာတမ်းရုံးတွင် မှတ်ပုံတင် ထားရမည်ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ မှတ်ပုံတင်ထားသော ‘အမွေဆက်ခံပိုင်ကြောင်းစာချုပ်’ ကို ပြုလုပ်၍ ယင်းစာချုပ်ကို စာချုပ်စာတမ်းရုံးတွင် မှတ်ပုံတင်ထားရမည် ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ မှတ်ပုံတင်ထားသော ‘အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်း စာချုပ်’ အရ ပိုင်ဆိုင်သည်ဖြစ်၍ မိမိပိုင်ဆိုင်မှုကို လွှဲပြောင်းသောအခါ အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်း စာချုပ်၏ စာချုပ်စာတမ်းများ မှတ်ပုံတင် ကွင်းဆက် ရည်ညွှန်းစာကို ဖော်ပြရမည်ဖြစ်သည်။

(ဥပမာ - မြို့မြေစာရင်းတွင် ဦးနီ အမည်ပေါက်ပါသည်။ ဦးနီသည် (၂-၁-၉၂) နေ့တွင် ကွယ်လွန်ရာ သားဖြစ်သူ မောင်မောင်လှ ကျန်ရစ်ပါသည်။

မောင်လှက ‘အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်းစာချုပ်’ ကို ရန်ကုန် မြို့ စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင်ရုံး၏ ၁၉၉၂ ခုနှစ် စာချုပ်အမှတ်---၊ စာချုပ်စာတမ်းများ မှတ်ပုံတင်စာအုပ်အမှတ် --- အတွဲ --- စာမျက် နှာ --- အရ မှတ်ပုံတင်ခဲ့ပါသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ယင်းစာချုပ်အရ မောင်လှသည် အမွေဆက်ခံ ပိုင်ဆိုင်သူဖြစ်ပြီး လွှဲပြောင်းရောင်းချခွင့် ရှိလာခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်။) စသဖြင့် ဖော်ပြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းပေးမည့်သူသည် အမည်ပေါက်သူ လည်းမဟုတ်၊ အမည်ပေါက်သူ၏ အမွေဆက်ခံသူလည်း မဟုတ်ဘဲ တရားရုံး၏ အမိန့်တစ်စုံတစ်ရာအရ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိလာခဲ့သူဖြစ်ပါက တရားရုံးအမည်၊ အမှုအမှတ်၊ အမိန့်ချမှတ်သည့်နေ့စွဲ စသည်တို့ကို ရည်ညွှန်းဖော်ပြ၍ ယင်းအမိန့်အရ ပိုင်ဆိုင်သူ၊ ရောင်းခွင့်ရှိသူဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။

**(ဃ) မှတ်ပုံတင်စာချုပ်ကြီး ချုပ်ဆိုနိုင်ရန် ပြင်ဆင်ခြင်း
အထောက်အထားများရယူခြင်း**

သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုထားပြီးနောက် အချိန်မီ မှတ်ပုံတင် စာချုပ်ကြီး ချုပ်ဆိုနိုင်ရန် ရောင်းသူဘက်က မိမိစရိတ်ဖြင့် မြို့ပြမြေယာ စည်ပင်ရုံးတွင် အရောင်းအဝယ်စာချုပ် ချုပ်ဆိုရန် မြေပုံနှင့် မြေရာဇဝင် ကို ကူးယူရမည်ဖြစ်သည်။

မှတ်ပုံတင်စာချုပ်ကြီး ချုပ်ဆိုရာတွင် အဆိုပါ ‘အရောင်းအဝယ် ပြုလုပ်ရန် မြေပုံနှင့် မြေရာဇဝင်’ သည် မပါမဖြစ် ပါရမည့် စာရွက် စာတမ်းတစ်ခုဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

မြို့ပြမြေယာ စည်ပင်ရုံးတွင် ထိုသို့ မြေပုံမြေရာဇဝင် ကူးယူ ရရှိနိုင်ရန် ပုံစံလျှောက်လွှာတွင် ရေးဖြည့်၍ ပိုင်ဆိုင်သော အထောက် အထားဖြစ်သည့် ဂရန် သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်စာချုပ်ဖြင့် ပိုင်ဆိုင်ထား သည့် စာချုပ်စာတမ်းကို ပူးတွဲတင်ပြရပေမည်။

ထို့ပြင် ဂရန်မြေဖြစ်က နောက်ဆုံးပေးသွင်းထားသော မြေခွန် စာရွက်၊ မိမိလျှောက်ထားသူ၏ မှတ်ပုံတင်မိတ္တူတို့ ပူးတွဲပါရှိရပေမည်။

အကယ်၍ ရောင်းမည့်သူသည် အမည်ပေါက်မဟုတ်ပါက အမွေဆက်ခံ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း ကြေညာစာချုပ်ကို ဦးစွာပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပေသည်။

အမည်ပေါက်ပိုင်ဆိုင်သူ ကွယ်လွန်သဖြင့် ဇနီးဖြစ်သူက ရောင်းမည်ဆိုလျှင် ဇနီးဖြစ်သူက ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း ကြေညာစာချုပ် ဦးစွာပြုလုပ်ရပေမည်။ မိဘအမည်ပေါက်ပြီး မိဘများ မရှိတော့သဖြင့် သားသမီးများက ရောင်းမည်ဆိုလျှင်လည်း သားသမီးများက အလားတူ အမွေဆက်ခံ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း ကြေညာစာချုပ်ကို ပြုလုပ်ရပေမည်။

(င) အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်း စာချုပ်မှတ်ပုံတင်ရာတွင် လိုအပ်သည်များ

မရွေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းနှင့်ပတ်သက်၍ အမွေဆက်ခံ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း စာချုပ်ပြုလုပ်မည်ဆိုပါက ယင်းစာချုပ်ကို စာချုပ် စာတမ်းများ မှတ်ပုံတင်ရုံးတွင် မှတ်ပုံတင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်း စာချုပ်ပြုလုပ်ရန်အတွက် ယင်းပစ္စည်းနှင့်ပတ်သက်သော မြေပုံ မြေရာဇဝင်ကို တရားဝင်ရရှိအောင် ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့တော် နယ်နိမိတ်အတွင်းဖြစ်ပါက မြို့တော်စည်ပင် သာယာရေးကော်မတီ၊ မြို့ပြမြေယာ စီမံခန့်ခွဲမှုစာရင်းနှင့် မှတ်တမ်း ထိန်းသိမ်းရေးဌာန ယင်းအပဖြစ်ပါက မြို့နယ်မြေစာရင်းတွင် ‘အမွေ ဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်း စာချုပ်ပြုလုပ်ရန်’ မြေပုံမြေရာဇဝင်ကို တရားဝင် ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ရရှိနိုင်ရန် လျှောက် ထားသူ၏ ကျမ်းကျိန်လွှာအပါအဝင် အိမ်နီးချင်းနှစ်ဦး၏ ကျမ်းကျိန်လွှာ နှင့်အတူ မြေပုံမြေရာဇဝင် ရရှိရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

‘အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်း စာချုပ်ပြုလုပ်ရန်’ မြေပုံနှင့် မြေရာဇဝင်ရရှိသော် စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင်ရုံးတွင် အမွေဆက်ခံ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းစာချုပ် ယင်းမြေပုံရာဇဝင်နှင့်အတူ ပူးတွဲ၍ မှတ်ပုံတင် သွင်းခွင့် တင်ပြရမည် ဖြစ်သည်။

ပူးတွဲပါရှိရမည့် စာရွက်စာတမ်းများ

- ၁။ မှတ်ပုံတင်ထားသည့် ကျမ်းကတိသစ္စာပြုလွှာ
- ၂။ အမွေရှင်၏ သေစာရင်း
- ၃။ အမွေရှင်၏ ဆိုင်ရေးဆိုင်ခွင့် အထောက်အထား (ဥပမာ - ဂရန်၊ မှတ်ပုံတင် စာချုပ်စာတမ်း၊ တရားရုံး၏ အမိန့်ဒီကရီ)

- ၄။ အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်း စာချုပ်ပြုရန်အတွက် ရရှိထားသော
မြေပုံ မြေရာဇဝင်
- ၅။ စာချုပ်စာတမ်းရုံးမှ ထုတ်ပေးသောပုံစံ (အပေါ်စာ) ဖြည့်သွင်း
ချက်နှင့် စာချုပ်တွင် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးသူအသီးသီး၏
မှတ်ပုံတင်မိတ္တူတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထမ်းဆောင်ရမည့် တံဆိပ်တော်ခေါင်း

ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း ကြေငြာစာချုပ် ၂၅၀ ကျပ်

(စ) အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်း မြွက်ဟကြေညာစာတမ်း

နေ့စွဲ ။ ၁၉၈၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ၁၁ ရက်။

- (၁) ရန်ကုန်မြို့၊ ---- မြို့နယ်၊ ---- လမ်း၊ ခြံအမှတ် (---)
နေ ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုး၊ ဒေါ်တင်တင် (အမျိုးသား
မှတ်ပုံတင် -----)
- (၂) ---- မြို့၊ ----- လမ်း၊ အမှတ် ----- နေ ဗုဒ္ဓဘာသာ
မြန်မာလူမျိုး ဒေါ်ကြည်ကြည် (အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်-----)
- (၃) ---- မြို့၊ ----- မြို့နယ်၊ (-----) ရပ်ကွက်၊ (-----)
လမ်း၊ အမှတ် (---) နေ ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုး

ဒေါ်သန်းသန်း (အမျိုးသားမှတ်ပုံတင် -----) တို့က
အောက်ပါအတိုင်း မြွက်ဟကြေညာကြပါသည်။

မြွက်ဟကြေညာသူ အမှတ် (၂) နှင့် (၃) သည် အာ ဦးသိန်း
နှင့် အမိ ဒေါ်ရင်ရင် တို့မှ မွေးဖွားသော သမီးရင်းခြာများဖြစ်ကြပြီး
၎င်းသမီး (၂) ဦးအပြင် အခြားတစ်ပါးသော သားသမီးအရင်း
တစ်စုံတစ်ဦးမျှ မရှိပါ။ အမိ ဒေါ်ရင်ရင်သည် လွန်ခဲ့သော (၄၀) နှစ်
ကျော်က ကွယ်လွန်အနိစ္စ ရောက်ရှိသွားခဲ့ပါသည်။

ဒေါ်ရင်ရင် ကွယ်လွန်အနိစ္စ ရောက်သွားခဲ့ပြီးနောက် (၄) နှစ်
ခန့်အကြာ ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလတွင် ဦးသိန်းသည် ဒုတိယ
အိမ်ထောင်ဖြစ်သော မြွက်ဟကြေညာသူ (၁) နှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာ
လူမျိုးတို့၏ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေနှင့်အညီ တရားဝင် ပေါင်းသင်းနေထိုင်
ခဲ့ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ တရားဝင် အကြင်လင်မယားအဖြစ် ပေါင်းသင်း
နေစဉ်အတွင်း (၁၀-၁၀-၅၉) နေ့တွင် မှတ်ပုံတင်အရောင်းအဝယ်စာချုပ်
အမှတ် ----/၅၉ (စာအုပ် ၁၊ အတွဲ --- စာမျက်နှာ ၂၆၉/၂၇၀
ဖြင့် ဦးသိန်းအမည်နှင့် အောက်ဖော်ပြပါဇယားတွင် အကျယ်တဝင့်
ဖော်ပြထားသော ---- မြို့၊ ---- လမ်း၊ အမှတ် (----) ဟု
ခေါ်တွင်သော မြေကွက်ဧရိယာ ၀.၆၅၀ ဧကအား ဝယ်ယူခဲ့ပါသည်။
၎င်းမြေကွက်တွင် မြွက်ဟကြေညာသူ (၁) နှင့် ဦးသိန်းတို့ ပျဉ်ထောင်
ပျဉ်ခင်း သွပ်မိုး တစ်ထပ်အိမ် ဆောက်လုပ်နေထိုင်လာခဲ့ရာမှ (၁၇-
၁၀-၇၇) ရက်နေ့တွင် ဦးသိန်းသည် ကွယ်လွန်အနိစ္စ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။

ဦးသိန်း ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် အမွေဆိုင်
ပစ္စည်းအဖြစ် အဆိုပါ မြေကွက်နှင့်အိမ်မှလွဲ၍ အခြား မည်သည့်ပစ္စည်း
တစ်စုံတစ်ရာမျှ မကျန်ရစ်ခဲ့ပါ။

ကွယ်လွန်သူ ဦးသိန်း ကွယ်လွန်သည့်အချိန်မှစ၍ ဦးသိန်း၏
ပထမဇနီး ဒေါ်ရင်ရင်မှ မွေးဖွားသော သမီး (၂) ဦးဖြစ်သည့် မြွက်ဟ
ကြေညာသူ (၂) (၃) နှင့် ဦးသိန်း၏ ဒုတိယအိမ်ထောင်ဖြစ်သော
မြွက်ဟကြေညာသူ (၁) မှလွဲ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာ့လေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ
အရ အမွေဆက်ခံနိုင်သူ အခြားမည်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မရှိကြပါ။

သို့ပါ၍ အောက်ဖော်ပြပါ မြေကွက်နှင့် အိမ်တို့သည် မြွက်ဟ
ကြေညာသူများသာ တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း မြွက်ဟကြေညာပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ မြွက်ဟကြေညာစာတမ်းကို ရိုးဖြောင့်သော
သဘောဖြင့် ပြုလုပ်ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြွက်ဟကြေညာစာတမ်းပြုလုပ်သည့် ပစ္စည်းစာရင်း

ရန်ကုန်မြို့၊ ---- မြို့နယ်၊ ---- လမ်း၊
ခြံအမှတ် (---) ဟု အမည်တွင်သည့် ရန်ကုန်မြို့၊
တတိယတန်း ---- မြေကွက်/အုပ်စု၊ ၄၂-၂ဘီ၊ မြေတိုင်း
ရပ်ကွက်အမှတ် ၃၅-ဒီ၊ တာမွေတိုက်နယ်၊ ဧရိယာ ၀.၆၅၀
ဧကရှိ မြေကွက်နှင့် ၎င်းမြေကွက်ပေါ်တွင် ဆောက်လုပ်ထား
သည့် ပျဉ်ထောင်ပျဉ်ခင်း သွပ်မိုး တစ်ထပ်အိမ်၊ ကားရုံ၊
တန်လျား။

မြွက်ဟကြေညာသူများ

- (၁) -----
 (၂) -----
 (၃) -----

အထက်တွင် ဖော်ပြ မြွက်ဟကြေညာစာတမ်းကို ၁၉၈၁ ခု၊
 ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၁) ရက်နေ့တွင် ကျွန်ုပ်ရှေ့မှောက်၌ ဟုတ်မှန်ကြောင်း
 ဝန်ခံပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြွက်ဟကြေညာခွင့်ရသူ

အသိသက်သေများ

၁။ လက်မှတ် -----	၂။ လက်မှတ် -----
အမည် -----	အမည် -----
မှတ်ပုံတင် -----	မှတ်ပုံတင် -----
နေရပ် -----	နေရပ် -----
-----	-----

ရန်ကုန်မြို့။

၁၉၈၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၁)ရက်။

ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း ကြေညာစာချုပ် ပြုလုပ်ပြီးဖြစ်ပါက အရောင်းအဝယ်စာချုပ် ပြုလုပ်ရန် မြေပုံမြေရာဇဝင် ကူးယူရေးကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရပေသည်။

အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ရန် မြေပုံမြေရာဇဝင် တရားဝင်ရရှိပြီ ဆိုက မှတ်ပုံတင်စာချုပ်ကြီး ချုပ်ဆိုရန် အသင့်အနေအထားသို့ ရောက်ရှိပြီဖြစ်သည်။

(ဆ) မှတ်ပုံတင်စာချုပ်မူကြမ်း တင်သွင်းခြင်း

အထောက်အထားများပြည့်စုံပြီဆိုပါက မှတ်ပုံတင်စာချုပ်၊ စာချုပ်မူကြမ်းကို ရေးသားရပေသည်။ ယင်းစာချုပ်မူကြမ်းတွင် ရောင်းဝယ်သောတန်ဖိုး ဖော်ပြပါရှိမည်ဖြစ်ပြီး တန်ဖိုးစစ်ရုံးက ယင်း တန်ဖိုးသည် သင့်မြတ်မှု ရှိမရှိ စိစစ်သည်။

ယင်းစာချုပ်မူကြမ်းကို တန်ဖိုးစစ်ရုံးသို့ သွားရောက်တင်ပြရ သည်။ အထောက်အထားအပြည့်အစုံ မိတ္တူများကူးကာ တင်ပြရသည်။

တန်ဖိုးစစ်ရုံးက သင့်မြတ်သောတန်ဖိုး သတ်မှတ်ပေးသည်။ ယင်းသတ်မှတ်ပေးသည့် တန်ဖိုးအတိုင်း မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးရုံးသို့ သွား ရောက်ကာ တံဆိပ်တော်ခေါင်းများ ဝယ်ယူရမည်ဖြစ်သည်။

ဝယ်ယူသော တံဆိပ်တော်ခေါင်းများပေါ်တွင် မှတ်ပုံတင် အပြီးသတ်စာချုပ်ကြီး ရေးသားပြုစု၍ လိုအပ်သော အထောက်အထား

အပြည့်အစုံဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင်ရုံး သို့မဟုတ်
မြေစာရင်းရုံးသို့ သွားရောက်မှတ်ပုံတင်ရသည်။

(၈) အရောင်းမှတ်ပုံတင်စာချုပ်အကြောင်း

- ၁။ အရောင်းအဝယ်စာချုပ် မှတ်ပုံတင်ရာတွင် လိုအပ်သည်များ
အရောင်းအဝယ်စာချုပ်တစ်ရပ်ကို မှတ်ပုံတင်မည်ဆိုပါက
စာချုပ်ချုပ်ပြီး (၄) လအတွင်း မှတ်ပုံတင်ရမည် ဖြစ်သည်။
စာချုပ်တွင် အခွန်တော်တံဆိပ်ခေါင်းများ တစ်ပါတည်း
ကပ်နှိပ်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

ထမ်းဆောင်ရမည့် တံဆိပ်တော်ခေါင်း

ပစ္စည်းတန်ဖိုး၏ ၅%

(ရန်ကုန်စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း ၂% ပေါင်း)

ရန်ကုန် စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း ဖြစ်ပါက
စုစုပေါင်း ၇% ဖြစ်သည်။ ကျပ် တစ်သိန်းတန်ဖြစ်ပါက ၇၀၀၀ ကျပ်
ထမ်းဆောင်ရပါသည်။

ကျသင့်သည့် မှတ်ပုံတင်ခ

ကျပ် ၅၀၀၀၀/- အောက်	၁၀၀၀ လျှင်	၄%
ကျပ် ၅၀၀၀၀/- အထက်	၁၀၀၀ လျှင်	၂%

ပူးတွဲပါရှိရမည့် စာရွက်စာတမ်းများ

- ၁။ ရောင်းဝယ်သောမြေ၏ မြေပုံနှင့် မြေရာဇဝင်။
- ၂။ အဆက်အစပ် စာချုပ်စာတမ်းများ။
- ၃။ မြို့နယ်မြေပုံနှင့် မြေအညွှန်း။
- ၄။ အဆောက်အဦပါက အဆောက်အဦပုံစံ။
- ၅။ စာချုပ်ရုံးမှ ထုတ်ပေးသောပုံစံ (အပေါ်စာ) ဖြည့်သွင်းထားချက်
နှင့် စာချုပ်တွင် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးသူ အသီးသီး၏
မှတ်ပုံတင်မိတ္တူ။

မှတ်ချက်

ထို့ပြင် ရောင်းသောပစ္စည်းအနေအထားအရ

- အမှားပြင် ဖြည့်စွက်ချက်
- တရားရုံးအမိန့်နှင့် ဒီကရီ
- ကျမ်းကတိသစ္စာပြုလွှာ
- ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း မြွက်ဖော်ကြေညာစာချုပ်

စသည်တို့ တင်ပြရသည်များလည်း ရှိနိုင်ပါသည်။

(ဈ) မြေနှင့်အိမ် အရောင်းအဝယ်စာချုပ်

၁၉၈၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ (   ) ရက်နေ့

ရန်ကုန်မြို့။

အပိုင်ရောင်းသူ

ဒေါ်ခင်ခင်

မှတ်ပုံတင် -----

အမှတ် (   ) (   ) ရပ်ကွက် ----- လမ်း

----- မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

အပိုင်ဝယ်သူ

ဒေါ်အေးအေး

မှတ်ပုံတင် -----

အမှတ် (   ) (   ) ရပ်ကွက် ----- လမ်း

----- မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

(အထက်ဖော်ပြပါ အပိုင်ရောင်းသူ၊ အပိုင်ဝယ်သူဟု ဆိုရာ၌ ၎င်းတို့၏ အမွေစား အမွေခံများ၊ အမွေဆက်ခံခွင့်ရှိသူများ၊ တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကိုယ်စားလှယ်စာရသူများအားလုံး အကျုံးဝင်သည် ဟူ၍ မှတ်ယူကြရမည်ဖြစ်သည်။)

- ၁။ အောက်ပစ္စည်းစာရင်းဇယားတွင် စုံလင်စွာ ဖော်ပြထားသော မြေသည် ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ မြို့ပြမြေယာ စီမံခန့်ခွဲမှုစာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းထိန်းသိမ်းရေးဌာန၊ မြေစာရင်းတွင် အမည်ပေါက် မှတ်သားတည်ရှိသူထံမှ ရန်ကုန်

မြို့၊ စာချုပ်စာတမ်းများ မှတ်ပုံတင်ရုံး၏ အရောင်းအဝယ် စာချုပ် အမှတ် (---) အရ ဦးသိန်းက ဝယ်ယူပိုင်ဆိုင်ခဲ့ ပါသည်။

၂။ ထိုသို့ ပိုင်ဆိုင်လာပြီးနောက် ဦးသိန်း ကွယ်လွန်ခဲ့သဖြင့် ရန်ကုန်မြို့ စာချုပ်စာတမ်းရုံး၏ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း ကြေညာ စာချုပ်အမှတ် (---) အရ ဒေါ်ကြည်ကြည်၊ ဒေါ်စုစုတို့က ပိုင်ဆိုင်လာခဲ့ပြီး ဒေါ်ခင်ခင်သို့ အရောင်းအဝယ်စာချုပ်အမှတ် (---) ဖြင့် ရောင်းချခဲ့သဖြင့် ယခု အပိုင်ရောင်းသူက တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်လာကာ ရောင်းပိုင်ခွင့်ရှိလာခဲ့ပါသည်။

၃။ မူလ အပိုင်ရောင်းသူ ဝယ်ယူခဲ့စဉ်က မြေအတိုင်းအတာမှာ ရန်ကုန်မြို့၊ တာမွေမြို့နယ် ---- လမ်း၊ ခြံအမှတ် (----) ဟု အမည်တွင်သည့် ရန်ကုန်မြို့၊ တတိယတန်း (မြေကွက်/ အုပ်စု) ၄၂/၂ဘီ၊ မြေတိုင်းရပ်ကွက်အမှတ် ၃၅ဒီ၊ --- မြို့နယ်၊ ဧရိယာ (၀.၆၅၀) ဧကရှိ မြေကွက်၏ မခွဲမစိတ်ရသေးသည့် ခန့်မှန်းဧရိယာ (၀.၂၃) ဖြစ်ပါသည်။

၄။ အဆိုပါမြေကွက်ကို ခွဲစိတ်ခဲ့ရာ ရန်ကုန်မြို့ ---- မြို့နယ်၊ မြေတိုင်းရပ်ကွက်အမှတ် (၃၅-ဒီ)၊ မြေကွက်အမှတ် (၄၂/၂ဘီ) ဧရိယာ (၀.၂၂၆) မြေပိုင်မြေအဖြစ် ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ ယင်းအတွက် အပိုင်ရောင်းသူက ရန်ကုန်မြို့ စာချုပ်စာတမ်း များမှတ်ပုံတင်ရုံးတွင် အမှားပြင်ဖြည့်စွက်ခြင်းစာချုပ်ကို

ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ---- ခုနစ်၊ စာချုပ်အမှတ် --- မှတ်ပုံတင် စာအုပ်အမှတ် (၁) ပို၊ အတွဲ (၄၂၅) စာမျက်နှာ (၆၃/၆၅) ဖြစ်ပါသည်။

၅။ အပိုင်ရောင်းချသူက ယခုကဲ့သို့ မိမိ တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်၍ အရှုပ်အရှင်းတစ်စုံတစ်ရာ ကင်းရှင်းသော အောက်စာရင်းပါ မြေကွက်နှင့် မြေပေါ်ရှိ အဆောက်အဦအပါအဝင်တို့ကို ဝယ်ယူသူသို့ တန်ဖိုးငွေကျပ် ၆၀၀၀၀၀/- (ကျပ်ခြောက်ဆယ် သိန်းတိတိ) ဖြင့် အပြီးအပိုင် လွှဲပြောင်းရောင်းချရန် ကမ်းလှမ်းရာ အပိုင်ဝယ်ယူသူက ယင်းတန်ဖိုးငွေဖြင့် ဝယ်ယူရန် သဘောတူညီပါသဖြင့် ဤအရောင်းအဝယ်စာချုပ်ကို ပြုလုပ်ချုပ်ဆိုကာ အပိုင်ဝယ်ယူသူမှ အပိုင်ရောင်းချသူအား အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ် တန်ဖိုးငွေကျပ် ၆၀၀၀၀၀/- (ကျပ်ခြောက်ဆယ်သိန်းတိတိ) ကို ပေးချေရာ ငွေလက်ခံရရှိကြောင်း ရောင်းချသူက ဝန်ခံကတိပြုပါသည်။

၆။ အပိုင်ဝယ်ယူသူမှလည်း အရောင်းအဝယ်ပြုမြေကွက်နှင့်တကွ ယင်းနှင့် ဆက်နွယ်ပတ်သက်သော ပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထား စာချုပ်စာတမ်းများကို ရရှိကြောင်း ဝန်ခံကတိပြုပါသည်။

၇။ အပိုင်ရောင်းသူမှ ယခုအရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်သောပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်၍ ပေးဆောင်ရန်ရှိသော အခွန်အခ အရပ်ရပ်တို့ကို